

P.Z. br. 355

HRVATSKI SABOR

KLASA: 440-01/18-01/01

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 7. lipnja 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o deviznom poslovanju*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-c, aktom od 5. lipnja 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivana Vilibora Sinčića, Ivana Pernara, i dr. sc. Branimira Bunjca, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 355

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

Zagreb, 05. lipanj 2018.

H5**NP*440-01/18-01/01*6533-5-18-01**H5

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 06-06-2018		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
440-01/18-01/01	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6533-5-18-01	1	0

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o deviznom poslovanju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosimo **Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o deviznom poslovanju.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Pernar

KLUB ZASTUPNIKA ŽIVOG ZIDA I SNAGA-e

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Zagreb, lipanj 2018.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 1. stavku 1., članku 2. stavku 4., podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Načelo monetarnog nominalizma u Hrvatskoj je provedeno relativno bez stroge i isključive zaštite hrvatske kune kao valute RH. Propisivanje monetarnog nominalizma u odredbi čl. 21. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) primjenjuje se i tumači tako da novčane obveze mogu glasiti samo u domaćoj valuti – hrvatskoj kuni a u stranoj valuti (u devizama) samo kad devizni propisi dopuštaju ispunjenje u stranoj valuti. Pritom je temeljni devizni propis koji uređuje predmetno pitanje Zakon o deviznom poslovanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13). Radi zaštite monetarnog suvereniteta te osobito zaštite nacionalne valute kao zakonskog sredstva plaćanja propisi monetarnog uređenja, redovito prisilne (kogentne) pravne prirode, nalažu da se u načelu sva plaćanja koja se obavljaju na državnom području obavljaju u domaćoj valuti uz istodobnu zabranu plaćanja u stranim valutnim jedinicama (devizama). Poradi zaštite interesa vjerovnika od inflacije kod novčanih obveza neke države dopuštaju ugovaranje zaštitnih klauzula. U Hrvatskoj Zakon o obveznim odnosima dopušta zaštitne klauzule u svim obveznim odnosima (zaštitne klauzule dijele se prema objektu za koji vjerovnik očekuje da će mijenjati cijenu sukladno promjenama kupovne moći valute obveza na zlatnu klauzulu, valutnu ili monetarnu klauzulu, indeksna klauzulu i kliznu skalu).

Sukladno navedenom u RH uz osnovno uređenje valute novčanih obveza u Zakonu o obveznim odnosima i u temeljenom deviznom propisu Zakonu o deviznom poslovanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13) devizna plaćanja su određena odredbom čl. 15. važećeg Zakona o deviznom poslovanju koja propisuje kako su plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja te prijenosi deviznih sredstava između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke a odredba čl. 17. istog Zakona određuje kako kredite u stranim sredstvima plaćanja mogu rezidentima odobravati banke. Istodobno se dopušta da se tako odobreni kredit otplaćuje u stranoj valuti.

Opisano uređenje obveznih odnosa glede valute plaćanja novčanih obveza rezultiralo je u prošlosti u RH zlorabom zaštite vjerovnika od inflacije špekulativnim aktivnostima, prvenstveno kreditnih institucija, u velikom broju ugovora o kreditu kod kojih je valutna (monetarna) klauzula bila ugovorena u stranoj valuti - švicarskim francima. Zbog izuzetne tečajne nestabilnosti odnosa između hrvatske kune i švicarskog franka te nepostojanja tečajne politike Hrvatske narodne banke prema tečaju švicarskog franka desetci tisuća obitelji čiji su članovi bili dužnici

u takvim ugovorima o kreditu našlo se u stanju egzistencijalne ugroženosti. Nepostojanje učinkovite pravosudne zaštite (trajanje postupaka uključujući i najveći kolektivni potrošački spor) utjecalo je na zakonodavca da više puta promijeni propise o potrošačkom kreditiranju (Zakon o potrošačkom kreditiranju) kako bi ublažio situaciju što je naposljetku i učinjeno prisilnom obvezom konverzije za sve kreditne institucije kredita s valutnom (kreditnom) klauzulom iz švicarskog franka u euro. U tim slučajevima valutni rizik je bitno smanjen zbog tečajne politike Hrvatske narodne banke glede vezanosti tečaja hrvatske kune uz tečaj eura. Međutim navedena rješenja su parcijalne *post factum* mjere koje sustavno ne sprječavaju neki takav sličan slučaj u budućnosti, ne nužno s švicarskim francima već moguće i s nekom drugom valutom te košaricom valuta ili zlatom.

Prijedlogom Zakona o izmjenama Zakona o deviznom poslovanju predlaže se promjena postojećih odredbi o dopuštenosti plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja (čl. 15) te ukidanje isključive ovlasti banaka da mogu rezidentima odobravat kredite u stranim sredstvima plaćanja (čl. 17). Navedeni prijedlog treba sagledavat zajedno s drugim prijedlogom istog Predlagatelja, prijedlogom Zakona o izmjenama Zakona o obveznim odnosima kojim se predlaže ukidanje valutne (monetarne) i zlatne zaštitne klauzule. Navedena dva zakonodavna prijedloga čine zajedno sveobuhvatnu reformu hrvatskog uređenja obveznih odnosa. Obračunom svih novčanih obveza u zemlji isključivo u hrvatskim kunama u iznosu domaće valute koji vrijedi na dan njihova nastanka u potpunosti bi se uklonio valutni rizik kod svih kreditnih dužnika što se posebice odnosi na potrošačke obveze, čime se bi se onemogućio ponavljanje kriznih situacija poput onih sa kreditima koji sadržavaju valutnu (monetarnu) klauzulu u švicarskim francima. Možda još važnije, predloženom reformom stvorile bi se nužne pretpostavke za potpun povratak monetarne suverenosti u budućnosti. Upravo zbog značaja i opsega promjene uređenja deviznog poslovanja i obveznih odnosa općenito ostavljen je primjereni rok za početak primjene – 1. prosinac 2018. god. Rizici predložene reforme leže pritom pretežito na kreditnim institucijama i to samo u slučaju promjene monetarne politike Hrvatske narodne banke. U slučaju zadržavanja iste monetarne politike Hrvatske narodne banke rizici su isključeni i za kreditne institucije. Predloženom reformom u Hrvatskoj bi se u potpunosti ostvarilo načelo strogo monetarnog nominalizma.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DEVIZNOM PLAĆANJU

Članak 1.

U Zakonu o deviznom plaćanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13) članak 15. mijenja se i glasi:

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja

Članak 15.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata u Republici Hrvatskoj nisu dopušteni a između rezidenata i nerezidenata kao i svi prijenosi deviznih sredstava u Republici Hrvatskoj dopušteni su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

Članak 2.

U Zakonu o deviznom plaćanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13) članak 17. mijenja se i glasi:

Krediti u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata

Članak 17.

(1) Kredite u stranim sredstvima plaćanja banke ne mogu odobravati rezidentima. Odobreni kredit ne smije se otplaćivati u stranoj valuti.

(2) Ostali rezidenti ne smiju međusobno odobravati kredite u stranim sredstvima plaćanja.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama a stupa na snagu 1. prosinca 2018. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U članku 15. Zakona o deviznom poslovanju zabranjuje se plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata u Republici Hrvatskoj a između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušta su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

Uz članak 2.

U članku 17. Zakona o deviznom poslovanju zabranjuje se bankama i drugim rezidentima odobrovanje kredita u stranoj valuti kao i naplata kredita u stranoj valuti. Time se ostvaruje strogo načelo monetarnog nominalizma valute RH-hrvatske kune.

Uz članak 3.

Ovom se odredbom propisuje objava i stupanje na snagu Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA KOJE SE MIJENJAJU

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja

Članak 15.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja te prijenosi deviznih sredstava između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

Kredit u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata

Članak 17.

(1) Kredite u stranim sredstvima plaćanja mogu rezidentima odobravati banke. Odobreni kredit može se otplaćivati u stranoj valuti.

(2) Ostali rezidenti ne smiju međusobno odobravati kredite u stranim sredstvima plaćanja.